

Minckwitz Sylwiusz August (1772-1818)

Wybitny znawca śląskiej awifauny

Urodził się 2 sierpnia 1772 roku w Soświcy (Seschwitz) koło Wrocławia, w rodzinie Johanna Friedricha Minckwitza ze zniemczonej rodziny łużyckiej i Charlotty Fryderyki Ry-mułtowskiej ze zniemczonej rodziny polskiej. W latach 1785-91 uczył się w gimnazjum w Oleśnicy (Oels), następnie, w latach 1791-93, studiował tzw. kameralia (prawo i administrację) w Halle, gdzie radca Friedrich Wilhelm Leysser wprowadził go do założonego w roku 1779 Hallesche Naturforschende Gesellschaft.

W roku 1792 kupił od notariusza Johanna Gottfrieda Hübnera gabinet historii naturalnej, który stał się zaczątkiem jego bogatej kolekcji przyrodniczej, a który powiększył znacznie zwłaszcza w dziedzinie ornitologii. Kupno kolekcji Hübnera stało się punktem zwrotnym w jego życiu. Gdy po studiach osiadł w rodzinnym majątku Gronowice (Grunwitz) w powiecie sycowskim, mimo obowiązków asesora i deputowanego, obowiązków związanych z administracją majątku oraz, od czasu gdy ożenił się Elżbietą Fryderyką Henriettą Kliesch, która urodziła mu pięcioro dzieci, obowiązków rodzinnych, poświęcał wiele czasu na utrzymanie i powiększanie swej kolekcji.

Postawił sobie wówczas za cel zgromadzenie okazów wszystkich ptaków z obszaru Niemiec. Aby cel ten osiągnąć nawiązał kontakty z wieloma przyrodnikami, od których drogą kupna lub wymiany pozyskiwał brakujące mu okazy. Byli wśród nich m.in. Georg Bekker z Darmstadt, dr Bernhard Meyer z Offenbach, Johann Natterer z Wiednia i Johann Matthäus Bechstein z Dreissigacker, w którego dziele „Ornitologisches Taschenbuch” duża część ilustracji wykonana była w oparciu o okazy z kolekcji gronowickiej. Około roku 1810 Minckwitz miał już w swojej kolekcji reprezentację całej niemal awifauny Śląska, w tym kilka typów opisowych Johanna Andreasa Naumanna z Ziebigk (który w roku 1805 spędził 3 miesiące w Gronowicach), M. Bechsteina i J. Temmincka oraz wiele okazów dowodowych gatunków po raz pierwszy stwierdzonych na Śląsku.

Nie publikował żadnych prac, był jednak poważnym autorytetem w dziedzinie taksonomii i systematyki ptaków śląskich. W pracach związanych z kolekcją wspomagał go towarzyszący mu od najmłodszych lat jego nauczyciel domowy i przyjaciel Karl Benjamin Ehrenhaus. Gdy Minckwitz zaczął coraz częściej chorować, Ehrenhaus zajął się wszystkimi jego sprawami i prowadził w jego imieniu korespondencję. Ciężkie dla Śląska lata 1805-1813 przyczyniły się w niemalym stopniu do pogorszenia się stanu zdrowia Minckwitza. Zmarł 30 maja 1818 roku w Gronowicach.

Już w roku 1816 jego zbiory chciał kupić dla Muzeum Zoologicznego Uniwersytetu Wrocławskiego prof. Gravenhorst, jednakże brak środków uniemożliwił mu dokonanie tego zakupu. Ostatecznie w listopadzie 1818 roku zbiory te kupił od spadkobierców Minckwitza Feliks Jarocki dla organizowanego w Warszawie Gabinetu Zoologicznego Uniwersytetu Warszawskiego. Niektóre okazy z tych zbiorów zachowały się do dziś w Instytucie Zoologii PAN w Warszawie.

Źródła:

- Kollibay P. Die Vögel der preussischen Provinz Schlesien. Breslau. S. 8.
Kowalska K. 1987. St. Biol. Pol. S. 372.
Pax F. 1955. Die Zoologische Kenntnis Schlesiens. S. 170-171.
Thomsen P. 1930. Ber. Ver. Schles. Ornith. 16. S. 1-16 (portret).